

II

(Jogi aktusok, amelyek közzététele nem kötelező)

BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2005. december 7.)

a Gardanne, a Shannon régióban és Szardínián timföldgyártáshoz üzemanyagként felhasznált ásványolajok esetében a Franciaország, Írország, illetve Olaszország által alkalmazott jövedéki adó alóli mentességről

(az értesítés a C(2005) 4436. számú dokumentummal történt)

(Csak a francia, angol és olasz nyelvű szöveg hiteles)

(EGT vonatkozású szöveg)

(2006/323/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre, és különösen annak 88. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra, és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

felhívva az érdekelt feleket, hogy a fent említett rendelkezés(ek)nek ⁽¹⁾ megfelelően tegyék meg észrevételeiket, és tekintettel észrevételeikre,

mivel:

1. ELJÁRÁS

Az adórendelkezések harmonizálására vonatkozó közösségi jogszabályok

- (1) Írország a Shannon régióban timföldgyártásra használt nehéz fűtőolajokat 1983-tól kezdődően mentesítette a nemzeti jövedéki adó alól. Olaszország és Franciaország hasonló mentességet nyújtott a Szardínián és a Gardanne régióban létesített üzemekben felhasznált tüzelőanyagok tekintetében 1993-tól, illetve 1997-től kezdődően. Az ásványolajok jövedékiadó-mértékének közelítéséről szóló, 1992. október 19-i 92/82/EGK tanácsi irányelv ⁽²⁾ 6. cikke megállapított egy a nehéz fűtőolajra vonatkozó minimum jövedékiadó-mértéket, amelyet a tagállamok

moknak 1993. január 1-jétől kellett alkalmazniuk. Ugyanakkor a Tanács az alábbi határozatokkal feljogosította Írországot, hogy a Shannon régióban timföldgyártásra használt ásványolajokat mentesítse a jövedéki adó alól (a továbbiakban: az ír mentesség):

— a Tanács 1992. október 19-i 92/510/EGK határozata bizonyos különös célokra használt ásványolajok kedvezményes jövedékiadó-mértékeinek és a jövedéki adó alóli mentességeinek további alkalmazására a 92/81/EGK irányelv 8. cikkének (4) bekezdésében meghatározott eljárásnak megfelelően a tagállamok feljogosításáról ⁽³⁾;

— a Tanács 1997. június 30-i 97/425/EK határozata bizonyos különös célokra használt ásványolajok kedvezményes jövedékiadó-mértékeinek és a jövedéki adó alóli mentességeinek alkalmazására és további alkalmazására a 92/81/EGK irányelvben meghatározott eljárásnak megfelelően a tagállamok feljogosításáról ⁽⁴⁾;

— a Tanács 1999. december 17-i 1999/880/EK határozata bizonyos különös célokra használt ásványolajok kedvezményes jövedékiadó-mértékeinek és a jövedéki adó alóli mentességeinek alkalmazására és további alkalmazására a 92/81/EGK irányelvben meghatározott eljárásnak megfelelően a tagállamok feljogosításáról ⁽⁵⁾;

⁽¹⁾ HL C 30., 2002.2.2., 17., 21. és 25. o.

⁽²⁾ HL L 316., 1992.10.31., 19. o.

⁽³⁾ HL L 316., 1992.10.31., 16. o.

⁽⁴⁾ HL L 182., 1997.7.10., 22. o.

⁽⁵⁾ HL L 331., 1999.12.23., 73. o.

- a Tanács 2001. március 12-i 2001/224/EK határozata bizonyos különös célokra használt ásványolajok kedvezményes jövedékiadó-mértékeiről és a jövedéki adó alóli mentességeiről ⁽⁶⁾.
- (2) A 97/425/EK, 1999/880/EK és 2001/224/EK határozatok, valamint a bizonyos különös célokra használt ásványolajok kedvezményes jövedékiadó-mértékeinek és a jövedéki adó alóli mentességeinek alkalmazására vagy további alkalmazására egyes tagállamoknak a 92/81/EGK irányelv 8. cikkének (4) bekezdésében meghatározott eljárásnak megfelelően történő feljogosításáról szóló, 1993. december 13-i 93/697/EK tanácsi határozat ⁽⁷⁾, a bizonyos különös célokra használt ásványolajok kedvezményes jövedékiadó-mértékeinek és a jövedéki adó alóli mentességeinek alkalmazására vagy további alkalmazására egyes tagállamoknak a 92/81/EGK irányelv 8. cikkének (4) bekezdésében meghatározott eljárásnak megfelelően történő feljogosításáról szóló, 1996. április 22-i 96/273/EK tanácsi határozat ⁽⁸⁾ és a bizonyos ásványolajok kedvezményes jövedékiadó-mértékeinek és a jövedéki adó alóli mentességeinek alkalmazására vagy további alkalmazására egyes tagállamoknak a 92/81/EGK irányelvnek megfelelően történő feljogosításáról és a 97/425/EK irányelv módosításáról szóló, 1999. március 30-i 1999/255/EK tanácsi határozat ⁽⁹⁾ hasonló mentességekre jogosította fel Olaszországot a Szardínián timföldgyártásra üzemanyagként felhasznált ásványolajok tekintetében (a továbbiakban: az olasz mentesség).
- (3) A 97/425/EK, 1999/255/EK, 1999/880/EK és 2001/224/EK határozatok szintén mentességekre adtak jogosultságot a franciaországi Gardanne régióban timföldgyártásra üzemanyagként felhasznált ásványolajok tekintetében (a továbbiakban: a francia mentesség).
- (4) A 2001/224/EK határozat (5) preambulumbekkezdése megállapítja, hogy „e határozat nem sértheti az egységes piac működésének torzulására vonatkozó bármely, különösen a Szerződés 87. és 88. cikke alapján elvégzendő eljárás eredményét. A Szerződés 88. cikke értelmében nem szünteti meg a tagállamokkal szembeni azon követelményt, hogy értesítsék a Bizottságot az állami támogatások lehetséges eseteiről”. Az 1999/880/EK határozat a mentességeket 2000. december 31-ig engedélyezi. A 2001/224/EK határozat a mentességeket 2006. december 31-ig engedélyezi.
- (5) Az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről szóló, 2003. október 27-i 2003/96/EK tanácsi irányelv ⁽¹⁰⁾ 2003. december 31-től hatályon kívül helyezte a 92/82/EGK irányelvet. A 2003/96/EK irányelv 2. cikke (4) bekezdésének b) pontja megállapítja, hogy az irányelvet az energia több felhasználására, így az energiatermékek kettős felhasználására nem kell alkalmazni. A 2. cikk (4) bekezdése b) pontjának második francia bekezdése kimondja, hogy a kémiai redukciós eljárásban, valamint elektrolízisnél és fémipari folyamatokban felhasznált energiatermékeket kettős felhasználásúnak kell tekinteni. Ezt követően, azaz 2003. december 31-től, amikor az irányelv hatályba lépett, a timföldgyártásra felhasznált nehéz fűtőolajokra nem vonatkozott többé minimum jövedéki adó.

Levélváltás a Bizottság és az érintett tagállamok között

- (6) Már 1970-ben, amikor Írországban még nem gyártottak timföldet, az ír Ipari Fejlesztési Hatóság és az Aughinish Alumina Ltd (a továbbiakban: az Aughinish) annak lehetőségéről tárgyalt, hogy az akkor hatályos jogszabályoknak megfelelően az exportált termékek előállítására felhasznált nyersanyagok után fizetett adót visszatérítsék. Megállapodtak abban, hogy e mentességet alkalmazni lehet abban az esetben, ha az Aughinish Írországban létesít üzemet. 1975 után jelentős jogszabályi változás lépett hatályba. Az Aughinish 1978-ban kezdte meg beruházását, és a gyár működése 1982-ben indult meg. Az ír mentesség 1983-ban lépett életbe.
- (7) 1983. január 28-i levelében Írország tájékoztatta a Bizottságot az Aughinish felé tett kötelezettségvállalásról és annak tervezett végrehajtásáról. A Bizottság 1983. március 22-i levelében válaszolt, kifejtve, hogy „ha a támogatás végrehajtására csak most kerül sor, akkor a Bizottság az 1983. január 28-i levelet a Szerződés 93. cikkének (3) bekezdése [most a 87. cikk (3) bekezdése] szerinti értesítésnek tekintheti”. Írország ezen eset fennállását 1983. május 6-i levelében erősítette meg. E levélváltásra hivatkozva nem született határozat.
- (8) A Bizottság 1998. május 29-i (D/52247), illetve 1998. június 2-i levelében (D/52261) tájékoztatást kért Olaszországtól és Franciaországtól annak ellenőrzése végett, hogy az olasz és a francia mentességek a Szerződés 92. és 93. cikkének (most 87. és 88. cikk) hatálya alá tartoznak-e. A Bizottság Olaszországot 1998. június 16-i levelében (D/52504) emlékeztette kérésére. Olaszország 1998. július 20-i (1998. július 23-án az A/35747. szám alatt nyilvántartásba vett) levelében válaszolt. Miután 1998. július 10-i (1998. július 13-án az A/35402. szám alatt nyilvántartásba vett) levelében a válaszadás határidejének meghosszabbítását kérte – amelyet az 1998. július 24-i (D/53163) levélben meg is kapott –, Franciaország válaszáat 1998. augusztus 7-i (1998. augusztus 11-én az A/36167. szám alatt nyilvántartásba vett) levelében küldte meg.

⁽⁶⁾ HL L 84., 2001.3.23., 23. o.

⁽⁷⁾ HL L 321., 1993.12.23., 29. o.

⁽⁸⁾ HL L 102., 1996.4.25., 40. o.

⁽⁹⁾ HL L 99., 1999.4.14., 26. o.

⁽¹⁰⁾ HL L 283., 2003.10.31., 51. o.

- (9) Írország az 1995-től kezdődő időszakra vonatkozóan az adómentesség formájában nyújtott támogatásainak becsült összegét az összes állami támogatásról a Bizottság részére készített éves beszámolójának keretében nyújtotta be, és ezeket az összegeket az állami támogatásokról szóló megfelelő éves felmérésekbe beillesztették. Az ír mentességről az Európai Unió az 1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény XVI. cikke 1. bekezdése, valamint az 1997., 1998., 1999., 2000. 2001/2002. és 2003/2004. évekre vonatkozóan a támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről szóló megállapodás⁽¹¹⁾ 25. cikke alapján a Kereskedelmi Világszervezetnek küldött értesítésekben is említést tett.
- (10) 2000. július 17-i keltezésű leveleiben (D/53854, D/53855 és D/53856) a Bizottság felkérte Franciaországot, Írországot és Olaszországot, hogy jelentsék be a mentességeket. Franciaország 2000. szeptember 4-i (2000. szeptember 5-én az A/37220. szám alatt nyilvántartásba vett) levelében válaszolt. A Bizottság 2000. szeptember 27-i keltezésű leveleiben (D/54915, D/54911 és D/54914) emlékeztette kérésére Írországot és Olaszországot, és további tájékoztatás nyújtására kérte e tagállamokat, valamint Franciaországot. Írország 2000. október 18-i (2000. október 20-án az A/38674. szám alatt nyilvántartásba vett) levelében válaszolt. A Bizottság 2000. november 20-i keltezésű leveleiben (D/55707 és D/55708) emlékeztette kérésére Olaszországot és Franciaországot. Olaszország 2000. december 7-i (2000. december 13-án az A/40512. szám alatt nyilvántartásba vett) levelében válaszolt. Franciaország a 2000. december 8-i (2000. december 11-én az A/40419. szám alatt nyilvántartásba vett) levélben küldte meg válaszát. Az ügyeket az NN 22/2001 IR, NN 26/2001 IT és NN 23/2001 FR szám alatt vették nyilvántartásba.
- A Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárások*
- (11) A Bizottság a mentességekre vonatkozóan 2001. október 30-i C(2001) 3296, C(2001) 3300 és C(2001) 3295 határozataival indította meg a Szerződés 88. cikke (2) bekezdésében meghatározott eljárást. E határozatokat 2001. november 5-i keltezésű leveleiben (D/291995, D/291999 és D/292000) küldte meg Írországnak, Olaszországnak és Franciaországnak. A határozatokat az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* 2002. február 2-án tették közzé⁽¹²⁾. A Bizottság harmadik személyektől a következő észrevételeket kapta:
- a) az Aughinish részéről: a 2002. február 26-i (2002. március 1-jén az A/31598. szám alatt nyilvántartásba vett) levél, amely egy korábbi, 2002. január 24-i levélre hivatkozott, valamint a 2002. március 1-jei keltezésű (ugyanazon a napon az A/31617, A/31618 és A/31625. szám alatt nyilvántartásba vett) levelek;
- b) az Eurallumina SpA (a továbbiakban: az Eurallumina), az olasz kedvezményezett részéről: a 2002. február 28-i keltezésű (2002. február 28-án és 2002. március 4-én az A/31559, A/31656 és A/31772. szám alatt nyilvántartásba vett) levelek;
- c) az Alcan Inc. (a továbbiakban: az Alcan), a francia kedvezményezett részéről: a 2002. március 1-jei (2002. március 4-én az A/31657. szám alatt nyilvántartásba vett) levél;
- d) az Európai Alumínium Szövetség (a továbbiakban: az EAA) részéről: a 2002. február 26-i (2002. március 1-jén az A/31598. szám alatt nyilvántartásba vett) levél, amely egy korábbi, 2002. január 24-i levélre hivatkozott.
- (12) Valamennyi harmadik személy, az Alcan kivételével, mindhárom eljárás keretében megküldte észrevételeit. Az észrevételeket a 2002. március 26-i (D/51349) és a 2002. április 9-i keltezésű levelekkel (D/51555 és D/51559) továbbították Írországnak, Olaszországnak és Franciaországnak.
- (13) Miután 2001. december 1-jén küldött (2001. december 3-án az A/39535. szám alatt nyilvántartásba vett) faxában a válaszadás határidejének meghosszabbítását kérte – amit a 2001. december 7-i levélben (D/55104) meg is kapott –, Írország 2002. január 8-i (2002. január 11-én az SG(2002)A/490. szám alatt nyilvántartásba vett) levelében küldte meg a Bizottság határozatával kapcsolatos észrevételeit. A Bizottság további tájékoztatást kért 2002. február 18-i levelében (D/50686). Miután 2002. március 19-én küldött faxában a válaszadási határidő meghosszabbítását kérte, Írország 2002. április 26-i (2002. április 29-én az A/33141. szám alatt nyilvántartásba vett) levelében válaszolt.
- (14) Miután 2001. november 21-i (2001. november 23-án az A/39207. szám alatt nyilvántartásba vett) levelében a válaszadási határidő meghosszabbítását kérte – amit a 2001. november 29-i (D/54945) levélben meg is kapott –, Franciaország 2002. február 12-i (2002. február 13-án az A/31100. szám alatt nyilvántartásba vett) levelében küldte meg a Bizottság határozatával kapcsolatos észrevételeit.
- (15) Olaszország a 2002. február 6-i (2002. február 12-én az A/31091. szám alatt nyilvántartásba vett) levélben küldte meg észrevételeit a bizottsági határozattal kapcsolatban.

⁽¹¹⁾ A dokumentumok a www.wto.org címen érhetők el. Az utolsó értesítés 2003. december 15-én történt a 03-6591 hivatkozási szám alatt és G/SCM/N/95/EEC/Add.8 jelzéssel.

⁽¹²⁾ Lásd az 1. lábjegyzetet.

2. AZ ÉRINTETT INTÉZKEDÉSEK RÉSZLETES ISMERTETÉSE

- (16) A timföld fehér por, amelyet elsősorban kohókban használnak alumínium gyártására. Bauxitércből állítják elő finomítási eljárással, amelynek utolsó lépése a kalcinálás. A kalcinált timföld több, mint 90 %-át az alumíniumkohászatban használják fel. A maradékot feldolgozzák, és kémiai alkalmazásoknál használják. Több, egyesülésre vonatkozó határozatában⁽¹³⁾ a Bizottság úgy találta, hogy két, egymástól elkülönülő termékpiac létezik: a kohászati célú timföld (*smelter-grade alumina*, a továbbiakban: SGA) és a vegyi termék-célú timföld (*chemical-grade alumina*, a továbbiakban: CGA). A CGA sokkal nagyobb hozzáadott értéket képviselő termék, mint az SGA. Míg az SGA földrajzi piaca az egész világra kiterjed, addig a CGA-é csak Európára.
- (17) Az e határozat tárgyát képező intézkedések az ipari felhasználású nehéz fűtőolajok jövedéki adó alóli teljes mentességére vonatkoznak. A nemzeti jogszabályok a timföldgyártásra felhasznált fűtőolajokra az érintett tagállamok területének egészén alkalmazható mentességeket állapítanak meg. Írországnak, Franciaországnak és Olaszországnak azonban, legalábbis a 2003/96/EK irányelv alkalmazásáig, biztosítania kellett, hogy ezt az előnyt csak az (1), (2) és (3) preambulumbekzdésben említett tanácsi határozatokban meghatározott régiókban nyújtják. A 2001/224/EK határozat a mentességek alkalmazását 2006 végéig engedélyezte. Az érintett tagállamok nem jelezték, hogy a mentességet 2006 utánra is meg kívánják hosszabbítani. Mivel a 2003/96/EK irányelvet nem kell a timföldgyártásra felhasznált nehéz fűtőolajokra alkalmazni, e meghosszabbításhoz nem lett volna szükség a Tanács engedélyére. 1999-ben az Írországnak, Franciaországnak és Olaszországnak rendszeresen alkalmazott jövedékiadó-mérték a nehéz tüzelőolajra tonnánként 13,45 EUR, 16,78 EUR, illetve 46,48 EUR volt, de a két utóbbi mérték azóta emelkedett.
- (18) Valamennyi érintett tagállamban csak egy timföldgyártó létezik.
- (19) Az ír mentesség kedvezményezettje az Aughinish. A Shannon régióban található, és jelenleg a Glencore csoporthoz, egy diverzifikált tevékenységű csoporthoz tartozik, amelynek tevékenységei az egész világra kiterjednek a bányászat, kohászat, finomítás, az ásványi anyagok és fémek, valamint az energiatermékek és a mezőgazdasági termékek gyártása és kereskedelme terén. A Glencore forgalma a 2003-as adóévben 54 700 millió USD volt⁽¹⁴⁾.
- (20) Az olasz mentesség kedvezményezettje az Eurallumina. Szardínián található. 1997 vége óta az Eurallumina a Comalco Ltd (56,2 %) és a Glencore (43,8 %) közös vállalata. A Comalco évente több, mint 820 000 tonna nyers alumíniumterméket értékesít, és forgalma a 2002-es évben 256 millió USD volt. Négy alumíniumkohójának egyike a Közösség területén, pontosan az Egyesült Királyságban Angleseyben található. A Comalco annak a Rio Tinto csoportnak a kizárólagos tulajdonában lévő leányvállalat, amely világszerte folytatja az ásványi erőforrások feltárásához, kitermeléséhez és feldolgozásához kapcsolódó tevékenységeit⁽¹⁵⁾. A szardíniai gyár a közös vállalatban részt vevők számára állít elő timföldet, akik a gyártást a konzorciumban való részesedésük arányában végzik. Az előállított timföld egy részét (mintegy 25 %-át) az Alcoa melletti nyersalumínium-kohóban használják fel, amelynek egyedüli beszállítója az Eurallumina.
- (21) A francia mentesség kedvezményezettje az Alcan, amely 2003-ban átvette a Pechiney-t, beleértve annak a Gardanne régióban található timföldfinomítóját is. Az Alcan a világ második legnagyobb nyersalumínium gyártója; 2003-ban forgalma 25 700 millió USD volt⁽¹⁶⁾.
- (22) Az 1999-es évre az alábbi adatokat szolgáltatatták:

	Aughinish	Eurallumina	Pechiney
Foglalkoztatottak száma	450	450	500
SGA gyártása tonnában	1 396 000	897 761	280 000
CGA gyártása tonnában	54 000	75 239	280 000
Timföld-értékesítés millió euróban	245	135	128
Nehéz fűtőolaj jövedéki adója euróban tonnánként (*)	13,46	46,48	16,78 (**)
(HÉA növekményekkel)	(12,5 %)	(10 %)	(19,6 %)
Nehéz fűtőolaj-fogyasztás tonnában	336 000	262 114	32 047
A támogatás összege millió euróban	4,5	16,4	0,6

(*) Összehasonlításképpen a 92/82/EGK irányelv által megállapított minimum mérték 1000 kilogrammonként 13 EUR volt.

(**) A kevesebb mint 2 %-os kéntartalmú nehézolajokra.

⁽¹³⁾ Lásd például a Bizottság COMP/M.1693 – Alcoa/Reynolds ügyben hozott 2002/174/EK határozatát (HL L 58., 2002.2.28., 25. o.).

⁽¹⁴⁾ Lásd www.glencore.com

⁽¹⁵⁾ Lásd www.eurallumina.com, www.comalco.com és www.riotinto.com

⁽¹⁶⁾ Lásd www.alcan.com

(23) Mindhárom társaság olyan területen található, ahol a beruházások regionális támogatásban részesíthetők: a Gardanne és Shannon régiókban a beruházások a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján jogosultak támogatásra, míg Szardínián a beruházások a 87. cikk (3) bekezdésének a) pontja alapján jogosultak támogatásra. 1999. december 31-ig a Shannon régióban eszközölt beruházások a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének a) pontja alapján részesülhetnek támogatásban.

3. A SZERZŐDÉS 88. CIKKE (2) BEKEZDÉSÉBEN MEGHATÁROZOTT ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁNAK OKAI

(24) A Szerződés 88. cikkének (2) bekezdésében meghatározott eljárás megindítására vonatkozó határozatában a Bizottság kétségét fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a támogatás összeegyeztethető a nemzeti regionális támogatásokról szóló közösségi iránymutatásokkal⁽¹⁷⁾, és különösen az iránymutatásokba foglalt, működési támogatásokra vonatkozó szabályokkal.

(25) A Bizottság ugyancsak kétségének adott hangot a tekintetben, hogy a támogatások összeegyeztethetők-e a környezetvédelem állami támogatásáról szóló, 1994-es⁽¹⁸⁾ és 2001-es⁽¹⁹⁾ közösségi iránymutatásokkal.

4. A HARMADIK SZEMÉLYEK ÉSZREVÉTELEI

Aughinish

(26) Az Aughinish azzal érvel, hogy amikor a Tanács elfogadta a 2001/224/EK határozatot, az állami támogatásokkal kapcsolatos szempontokat teljes mértékben figyelembe vette, és meggyőződött arról, hogy a mentességek nem vezetnek a verseny torzulásához, illetve nem befolyásolják kedvezőtlenül a belső piac működését.

(27) A mentesség 2006. december 31-ig történő fenntartása egyszerre indokolt és döntő fontosságú fennmaradása szempontjából.

(28) A Bizottság nem vette figyelembe az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendeletben meghatározott alapvető követelményeket⁽²⁰⁾.

(29) Az Aughinish timföldgyára egy a gazdasági fejlődésben elmaradt régióban található. A gyár működése nagymértékben hozzájárul a régió termeléséhez, a foglalkoztatáshoz és adóbevételeihez. A Shannon-torkolaton keresztül szállított tonnatartalom több, mint fele közvetlenül az Aughinish tevékenységéhez kapcsolódik. Megközelítőleg 20 százalékkal járul hozzá a Limerick megyei tanács által beszédett ingatlanadókhöz. Éves alapon a gyár 70 millió EUR-t fordít Írországból termékek és szolgáltatások vásárlására, aminek 70 %-át helyben költi

el. Bezárása katasztrofális következményekkel járna a helyi gazdaságra nézve.

(30) Eredetileg a mentességet a verseny szempontjából kritikus elemnek tekintették, mivel a régióban nincsenek természetes energiaforrások vagy olyan, a nehézőlajokat kiváltó alternatívák, mint a földgáz. Az Aughinish jelenleg fejleszti saját helyi hőt és villamos energiát kapcsolatlan termelő erőművét (CHP), amely a tüzelőanyagot földgázból nyeri majd. Elsősorban a gáz és a villamos energia szállításához szükséges infrastruktúra kiépítésének késedelmé miatt az Aughinish 2006-ig nem rendelkezik a nehéz fűtőolajat kiváltó energiaforrással. A mentesség nélkül a gyár nem működne gazdaságosan, és kényszerű bezárására kerülhetne sor. Ha Írország nem kínált volna eredetileg biztosítékokat, a beruházásra nem Írországból került volna sor, sőt még csak nem is a Közösségen belül.

(31) A mentességet 1983-ban jelentették be állami támogatás-ként, és a 659/1999/EK rendelet 1. cikkének b) pontja értelmében létező támogatás lett.

(32) A Tanács a 2001/224/EK határozatot a Bizottság javaslata alapján egyhangúlag fogadta el, lehetővé téve a mentességek 2006 decemberéig történő alkalmazását.

(33) A Bizottságnak tiszteletben kell tartania a kedvezményezettek jogos elvárásait.

(34) A 2001/224/EK határozatra irányuló javaslattal és annak elfogadásával a Bizottság és a Tanács már úgy értékelte, hogy az intézkedések a verseny szempontjából elfogadhatók. Ez világosan kiderül a határozat preambulumbeközléséből és az alapjául szolgáló 92/81/EGK irányelv 8. cikkéből.

(35) A verseny torzulásának esete nem áll fenn. Az Aughinish még a mentességgel is versenyhátrányban van az Európában és a világ más részein működő társaihoz képest. Mivel kohászati célú timföldet gyárt, ezért az Európában működő, vegyitermék-célú timföldet előállító gyárak tekintetében a verseny nem torzul. Ráadásul a német gyár földgázt használ, ami ugyancsak a Németországban más ipari gázfogyasztókra is alkalmazott jövedéki adó alóli mentességet élvez. Ennél is meghatározóbb, hogy az Aughinish soha nem tekintette magát úgy, mint aki közvetlen versenyben áll a Közösség más timföldgyártóival. A közösségi gyártók inkább a világ más részein, különösen Ausztráliában működő gyártókkal versyeznek. Európa nem rendelkezik olcsó gázzal, amely Ausztráliában és más országokban rendelkezésre áll. A Közösségben drágább az olaj az alacsony, azaz kevesebb mint 3 %-os kéntartalmú olaj égetésének követelménye miatt. 2003. január 1-jétől kötelező az 1 %-os kéntartalmú olaj használata, ami tovább növeli a fűtőolaj árát és a gyártók költségeit.

⁽¹⁷⁾ HL C 74., 1998.3.10., 9. o.

⁽¹⁸⁾ HL C 72., 1994.3.10., 3. o.

⁽¹⁹⁾ HL C 37., 2001.2.3., 3. o.

⁽²⁰⁾ HL L 83., 1999.3.27., 1. o.

(36) Az Auginish azon adók csökkentésének további alkalmazásához adott bizottsági jóváhagyással való összhang hiányára is hivatkozik, amelyeket egyébként a német Ecotax rendszerben kellene fizetni. ⁽²¹⁾

Eurallumina

(37) Az Eurallumina szintén jogos elvárásaira hivatkozik, és kifejti, hogy a 2001/224/EK határozat alapján egy sor kötelezettséget vállalt és beruházást eszközölt timföldgyárában. Főként megbízást adott és költségeket vállalt egy új timföld-adagoló és egy új kausztifikáló egység létesítésére a gyártási maradékanyagok tárolómedencéjének kibővítésére és a bauxitfeltárás javítására, valamint több kisebb munkára. A helyi közösség felé is különféle kötelezettségvállalásokat tett.

(38) A mentesség nélkül a gyár nem lenne gazdaságos, és bezárására kényszerülhetnek. A bezárás nem befolyásolná vagy javítaná a tagállamok közötti kereskedelmet, mivel a Közösségben minden más gyár teljes kapacitással üzemel.

(39) A 2001/224/EK határozat elfogadásakor a Tanács kellően figyelembe vette a gazdasági és versenyszempontú vonatkozó szabályokkal összeegyeztethetőnek találnák. Nem áll fenn a verseny torzulása, ahogy az egységes piac működése sem sérül. A franciaországi és írországi gyárak hasonló mentességet élveznek, a németországi gyár földgázt használ, ami szintén mentesül a jövedéki adó alól, a spanyolországi és görögországi gyárak pedig nem versenyeznek jelentős mértékben a szardíniai gyárral, mivel termelésük nagyobb részét egy helyi alumíniumkohóban használják fel, a fennmaradó rész pedig alapvetően vegyitermék-célú timföld, ami külön piacot képvisel. A görögországi gyár helyben kitermelt bauxitot használ fel, ezért nem kell viselnie a nyersanyagok szállításának költségeit. A spanyolországi gyárat a közelmúltban adták el az Alcoának, és ésszerűen feltételezhető, hogy a vételár az alkalmazott jövedékiadó-mértéket is tükrözte. Az Egyesült Királyságban működő gyár csak vegyitermék-célú timföldet állít elő.

(40) Ha az intézkedéseket újra megvizsgálnák, azokat a Közösség érdekével és az állami támogatásokra vonatkozó szabályokkal összeegyeztethetőnek találnák. Nem áll fenn a verseny torzulása, ahogy az egységes piac működése sem sérül. A franciaországi és írországi gyárak hasonló mentességet élveznek, a németországi gyár földgázt használ, ami szintén mentesül a jövedéki adó alól, a spanyolországi és görögországi gyárak pedig nem versenyeznek jelentős mértékben a szardíniai gyárral, mivel termelésük nagyobb részét egy helyi alumíniumkohóban használják fel, a fennmaradó rész pedig alapvetően vegyitermék-célú timföld, ami külön piacot képvisel. A görögországi gyár helyben kitermelt bauxitot használ fel, ezért nem kell viselnie a nyersanyagok szállításának költségeit. A spanyolországi gyárat a közelmúltban adták el az Alcoának, és ésszerűen feltételezhető, hogy a vételár az alkalmazott jövedékiadó-mértéket is tükrözte. Az Egyesült Királyságban működő gyár csak vegyitermék-célú timföldet állít elő.

(41) Olaszországban a jövedéki adó mértéke igen magas, sokkal magasabb, mint a harmonizált szint, és jóval meghaladja a Közösségen belül másutt alkalmazott jövedékiadó-mértékeket.

(42) A mentesség csak részben ellensúlyozza azokat a hátrányokat, amelyekkel a szardíniai gyár a világpiacon szembesül.

(43) A gyár egy hátrányos helyzetű régióban található, ahol a működési támogatás a nemzeti regionális támogatásra vonatkozó iránymutatások 4.16. pontja alapján engedélyezhető. Elhelyezkedése miatt az Eurallumina nem fér hozzá metánhoz (amely a földgáz fő összetevője), ezért a nehézlajra kénytelen támaszkodni. Nincs lehetősége arra, hogy hőt és villamos energiát kapcsoltan termeljen, ami éves költségeit mintegy 10 millió EUR-val csökkenti. Az olasz környezetvédelmi jogszabályok ráadásul további, évi közel 8 millió EUR-t kitevő költségeket jelentenek számára.

(44) A gyárat az olasz hatóságok kezdeményezésére a Közösség bevonásával létesítették. Kezdetben kölcsönökben és támogatásokban részesült, amelyeket kivétel nélkül jóváhagytak, működése azonban a későbbiekben anélkül fejlődött tovább, hogy a nemzeti hatóságok vagy a Közösség részéről számottevő támogatást kapott volna.

(45) A közelmúltban jelentős beruházásokat eszközöltek annak érdekében, hogy biztosítsák a szigorúbb normáknak és regionális környezetvédelmi szabványoknak való megfelelést.

(46) Mivel a közelben fekvő alcoai gyár csak az Eurallumina által előállított timföldet használja, a timföldgyár bezárása az alumíniumgyár bezárását is maga után vonná, ami összesen 1 900 munkahely megszűnését jelentené.

Alcan

(47) Az Alcan a globális versenyhelyzetre hivatkozik, és emlékeztet arra, hogy a mentesség háttérben álló érvelés alapvetően az iparág energiaintenzív jellegére támaszkodik.

(48) A befektetések hosszú távra szólnak, emellett igen tőkeigényesek és kockázatosak. Ennélfogva stabil adó- és jogi környezetre van szükség.

(49) Az Alcan több évre elkötelezte magát egy jelentős beruházási program mellett. A létesítmények korszerűsítésére és a jövőre való felkészülésre tett folyamatos erőfeszítések lehetővé tették 500 közvetlen munkahely megőrzését egy gazdaságilag érzékeny régióban. A 2001/224/EK határozat megerősíti a gyár versenyhelyzetének fenntartására tett erőfeszítéseit. A mentesség megvonása gyöngytené tevékenységét, tekintettel a már amúgy is igen kiélezett nemzetközi versenyre.

⁽²¹⁾ Az N 449/2001 – Németország – Ökoadó-reform ügyben hozott bizottsági határozat (HL C 137., 2002.6.8., 24. o).

Az Európai Alumínium Szövetség

- (50) Az EAA határozottan ellenez minden olyan lépést, amely kedvezőtlen hatást gyakorolna a Közösség alumíniumfém-piacára. A Közösségben található timföldgyárak teljes kapacitással működnek. Bár a világban a leginkább energiatakarékosak közé tartoznak, a gyártási költségek magasabbak, mint a nyugati világ más timföldgyáraiban. A mentességek csak részben ellensúlyozzák az európai gyáraknak a nyersanyagok, a szállítás, az energia és a környezetvédelmi szabványok tekintetében globális versenytársaikhoz képest jelentkező hátrányait. Az európai timföldgyártók jelenleg nem elégítik ki az európai belső keresletet, a mentességek visszavonása így a világ más részeiről történő behozatal növekedését eredményezné. Az európai alumíniumgyártóknak nem maradna más választása, minthogy nem európai forrásokból származó timföldet vásároljanak, ami a nyersanyagipar szempontjából az ellátás biztonságának csökkenésével járna.

5. FRANCIAORSZÁG, ÍRORSZÁG ÉS OLASZORSZÁG ÉSZREVÉTELEI

Franciaország

- (51) Franciaország állítása szerint a Szerződés 88. cikke (2) bekezdésében meghatározott eljárás kezdeményezésére irányuló határozat szükségtelen és nem rendelkezik joggalappal. A tanács határozatainak természete és jogi jelentősége nem függhet attól, hogy azok a Szerződés 88. cikke (2) bekezdésének harmadik albekezdésén vagy a 92/81/EGK irányelven alapulnak. Mindenesetre Franciaország úgy véli, hogy a mentesség nem minősül a Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatásnak.
- (52) Franciaország fontosnak tartja kiemelni, hogy nem nyújtottak be panaszt a verseny torzulása miatt annak ellenére, hogy a mentességeket 4 évre adták.

Írország

- (53) Írország emlékeztet a mentesség történetére, és hangsúlyozza, hogy azt létező támogatásnak kell tekinteni. A Tanács határozatai kellően figyelembe vették a verseny szempontú vonatkozásokat, ahogy a Bizottság e határozatokra irányuló javaslati is. Ezen túlmenően 1999-ig a Shannon régió egy az 1. célkitűzés alá tartozó terület részét képezte. A kedvezményezettek számára biztosítani kell, hogy jogos elvárásaikra támaszkodhassanak.
- (54) Az ír kormány 1992-ben kérte a minimum jövedékiadó-mértéktől való eltérést azon az alapon, hogy a gyártó egy a gazdasági fejlődésben viszonylag elmaradt régióban létesítették, és mivel energiaforrásként nehézelajat használ, nem versenyezhet olyan más országok iparágaival, amelyek a tüzelőanyag után alacsonyabb mértékű adót fizetnek, és olyan földgázt vagy más energiaforrásokat is felhasználhatnak, amelyekre alacsonyabb adókat vetnek ki, vagy amelyeket egyáltalán nem adóztatnak.

- (55) Írország megerősítette, hogy 2002 októberében egy a Shannon régió földgázellátását biztosító új infrastruktúrális beruházásba kezdtek, és energiaforrásának megváltoztatása érdekében az Aughinish egy az új földgázellátásra támaszkodó CHP erőműbe történő beruházást tervez.

Olaszország

- (56) Olaszország kifejti, hogy az Eurallumina évente 300 millió LIT-et (150 000 EUR) fizet a helyben található móló/rakodópart és partszakasz használatáért. Emellett hulladékadó formájában évi 500 millió LIT-et (250 000 EUR) fizet (a vörösiszap után tonnánként 600 LIT). Ráadásul, miközben a regionális hatóságok 1974 óta tiltják a maradékanyagok Földközi-tengerbe történő kibocsátását, e gyakorlat Franciaországban és Görögországban még mindig megengedett. E tilalom az Eurallumina költségeit jelentősen megnövelte, amelyek elérik a 6 000 millió LIT-et (3 millió EUR). A szigorú kibocsátási határértékek következtében (25 %-kal a nemzeti SO_x határérték alatt) a társaság kénytelen volt beruházni egy 44 000 millió LIT (22 millió EUR) költségű, új kéntelenítő technológiába, amely éves szinten további 6 000 millió LIT (3 millió EUR) működési költséget von maga után, az amortizációt is beszámítva. E beruházások ellenére a társaságnak még évi 1 100 millió LIT (0,55 millió EUR) emissziós adót kell megfizetnie.

6. ÉRTÉKELÉS

- (57) Mivel a 2003/96/EK irányelv elfogadásával az energia adóztatására alkalmazandó közösségi szabályozási keret jelentős mértékben módosult a Szerződés 88. cikke (2) bekezdésében meghatározott eljárás megindítására vonatkozó bizottsági határozatok óta, ez a végső határozat a 2004. január 1-je előtti, a 2003/96/EK irányelv alkalmazását megelőző időszakra korlátozódik.

6.1. Az állami támogatások megléte 2003. december 31-ig

- (58) A Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „a közös piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet”.
- (59) Nyilvánvaló, hogy a mentességeket állami forrásokból finanszírozzák, mivel az állam lemond bizonyos pénzügyi forrásokról, amelyet másként beszedne.
- (60) A jövedéki adó alóli mentesség csökkenti egy jelentős felhasználás költségét, és ezáltal előnyben részesíti azokat a kedvezményezetteket, amelyek kedvezőbb pénzügyi helyzetben vannak, mint más, egyéb iparágakban vagy régiókban ásványelajat felhasználó vállalkozások.

(61) Észrevételeikben a kedvezményezettek és Franciaország azon nézetüknek adtak hangot, hogy a mentességek nem eredményezték a verseny torzulását, ahogy az egységes piac működésére sem voltak kedvezőtlen hatással, különösen mivel a Közösség nettó timföld-importőr volt, mivel a közösségi gyártóknak globális szinten kellett versenyezniük, és a magas energiaárak miatt hátrányban voltak, valamint azért, mert a mentességek megszüntetése nem javítaná a timföld piaci helyzetét közösségi szinten, ugyanakkor csökkentené az alumíniumgyártás nyersanyag-ellátásának biztonságát. Állításuk szerint a verseny torzulásának hiányát az is alátámasztja, hogy egyetlen versenytárs sem tett észrevételeket a Szerződés 88. cikke (2) bekezdésében meghatározott eljárás megkezdésére vonatkozó bizottsági határozattal kapcsolatban. Mindez ugyanakkor nem vonja kétségbe a (60) preambulumbekzdésben tett megállapítást. Eppen ellenkezőleg, megerősíti, hogy a jövedéki adó csökkentése kifejezetten azt célozta, hogy költségeik csökkentésével megszilárdítsa a kedvezményezettek versenyképességét versenytársaikkal szemben. A Bizottság megjegyzi, hogy timföldet Görögországban, Spanyolországban, Németországban és Magyarországon is gyártanak (bár Magyarország csak 2004. május 1-jétől tagállam).

(62) A timfölddel, SGA és CGA formájában egyaránt, a tagállamok között kereskednek, ahogy alumíniummal is, amelynek piaca szorosan kapcsolódik a timföld piacához. A támogatás ezért úgy értékelhető, mint amely kedvezőtlen hatással van a Közösségen belüli kereskedelemre, és torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, akkor is, ha a timföldtermelés jelentős részét a közelben létesített alumíniumgyárakban használják fel.

(63) Azok az intézkedések, amelyek nem bizonyos vállalkozásokat részesítenek előnyben, nem tartoznak az állami támogatások 87. cikk (1) bekezdése szerinti meghatározása alá, de a szelektivitás hiányában azokat általános intézkedéseknek kell tekinteni. Az Európai Közösségek Bírósága joggyakorlatának megfelelően az általános intézkedéseket valamennyi vállalkozás számára az egyenlő hozzáférés alapján kell elérhetővé tenni, és azok hatályát nem lehet eleve korlátozni például a támogatást nyújtó tagállam mérlegelési jogkörén keresztül vagy más, olyan tényezőkön keresztül, amelyek korlátozzák azok gyakorlati hatását. A Bizottság az általános intézkedések fogalmát, többek között, egy belső munkadokumentumában fejtette ki, amelyet a Tanács munkacsoportjával a 2002. november 14-i találkozón vitatott meg. A munkadokumentum azt is kifejti, mely feltételeknek kell teljesülniük ahhoz, hogy az adóintézkedések formájában nyújtott támogatás a közös piaccal összeegyeztethető legyen. A Tanács 2003. október 23-i ülésének jegyzőkönyve – amelyen a 2003/96/EK irányelvet elfogadták – kifejezetten hivatkozik a Tanács munkacsoportjával való 2002. november 14-i találkozón adott magyarázatokra. A vizsgált esetben ugyanakkor a mentességek csak azokra a társaságokra vonatkoznak, amelyek timföldet

gyártanak, és a gyakorlatban az egyes tagállamokban csak egyetlen társaság részesül a szóban forgó mentességben: az Aughinish a Shannon régióban, Szardínián az Euralumina és Gardanne-ban az Alcan. Míg a tanácsi határozatok kötelező erővel bírtak, a mentességek regionálisan szelektívek voltak, mivel e határozatok csak bizonyos régióban engedélyezték a mentességeket, és a timföldgyártásba történő beruházásokban érdekelt befektetők nem lehettek biztosak abban, hogy más régiókban hasonló elbánásban részesüljenek. A régiók kiválasztása semmilyen kapcsolatban nem áll az adott nemzeti adórendszerek belső logikájával.

(64) Mielőtt a 2003/96/EK irányelv alkalmazandó lett volna, a közösségi jog elvileg megkövetelte a tagállamoktól, hogy az ásványolajokra jövedéki adót vessenek ki, így az egy adott termelésre vagy adott régiókra korlátozódó különleges mentességeket nem lehetett a rendszer természete és általános felépítése által indokoltnak tekinteni. Azok az érvek, amelyekkel Írország, Franciaország és Olaszország védi a kizárólag a timföldgyártáshoz nyújtott mentességet, a piaci körülményekre, valamint az egyes érintett régiókban a timföldgyártás körülményeire támaszkodnak. Ezek az érvek nem az érintett nemzeti adórendszerek természetéből és logikájából erednek, mivel ez utóbbiaknak meg kellett felelniük a közösségi jogban megállapított követelményeknek. Következésképpen a 2003/96/EK irányelv alkalmazása előtt hozott intézkedések nem tekinthetők a rendszer természete és általános felépítése által indokoltnak, és a 87. cikk (1) bekezdésének értelmében állami támogatásnak minősülnek.

6.2. Új támogatás, nem létező támogatás

(65) A Franciaország és Olaszország által nyújtott támogatás nem minősül létező támogatásnak a 659/1999/EK rendelet 1. cikke b) pontjának értelmében, az Írország által nyújtott támogatás pedig csak korlátozott mértékben minősül létező támogatásnak. Mindenekelőtt a támogató intézkedések nem léteztek a Szerződésnek az érintett tagállamokban való hatálybalépését megelőzően. Ez Franciaország és Olaszország esetében teljesen világos. Ami Írországot illeti, a támogatást a csatlakozást megelőzően nem nyújtották. 1970-ben az Ipari Fejlesztési Hatóság (IDA) azt írta az Alcannak, hogy az akkor hatályos ír jogszabályok megállapították „a) az ellátást biztosító ... import vámentességét és b) a feldolgozásra és exportra szánt nyersanyagok nemzeti adó alóli mentességét”. A levél ezt követően kifejtette, hogy „bár nem tehetünk hivatalos kötelezettségvállalást arra, hogy a jogszabályokban nem történik változás, meggyőződésünk, hogy – tekintettel az export alapvető fontosságára az ír gazdaság szempontjából – az előrelátható jövőben nem áll fenn a jogszabályoknak az Alcan-projekt hátrányára történő módosításának lehetősége” (utólagos kiemelés). Az IDA ezt követően az ír kormány jó hírnevét hangsúlyozta e tekintetben. E megismerés nem tévesztendő össze a kötelező erejű kötelezettségvállalásokkal. További biztosítékokat egy 1974. január 14-i keltezésű levélben nyújtottak, azaz Írország csatlakozását

követően. Az 1970-ben hatályos adókedvezményeket a csatlakozás után azonban jelentős mértékben módosították, vagy eltörölték, és 1980-ra a motorgépjárművekben üzemanyagként történő használatától eltérő felhasználású nehézolajok hektoliterje után minimum 1,53 IEP-t kellett fizetni. A timföldgyártásra felhasznált fűtőolajok után fizetendő jövedéki adó alóli jelenlegi mentességet, amely jellegében, formájában és alkalmazási körében jelentős mértékben eltér az 1970-ben hatályos jogszabályoktól, csak az 1983. május 12-i rendelettel hozták létre, és az csak az 1983. május 13-án vagy azt követően importált vagy finomítóból vagy vámszabad raktárból szállított olajra alkalmazható. Ennél fogva jóval azt követően hozták létre, hogy a Szerződést Írországból alkalmazni kellett. Ehhez járul még, hogy 1983. május 6-i levelében Írország elfogadta a Bizottság azon érvelését, miszerint a támogatás bejelentésre kötelezett.

- (66) Másrészt sem a Bizottság, sem a Tanács nem engedélyezte az intézkedéseket az állami támogatásokra vonatkozó szabályok értelmében.
- (67) Harmadrészt a támogatást nem lehet a 659/1999/EK rendelet 4. cikke (6) bekezdésének értelmében engedélyezettnek tekinteni. Franciaország és Olaszország részéről az intézkedésekről sosem történt értesítés. 1983. május 6-i levelében Írország megerősítette, hogy a támogatást csak akkor kezdték el végrehajtani, és hogy levelét a Bizottság a Szerződés 93. cikke (3) bekezdésének [most 88. cikk (3) bekezdés] alkalmazásában értesítésnek tekintheti. Írország mindazonáltal sosem küldött semmilyen hivatalos előzetes értesítést a Bizottságnak azon szándékáról, hogy a támogató intézkedést végre kívánja hajtani a 659/1999/EK rendelet 4. cikkének (6) bekezdésében megállapítottak szerint. Éppen ellenkezőleg, az intézkedést csak egy héttel 1983. május 6-i levelét követően léptette érvénybe, amelyben felkérte a Bizottságot, hogy a támogatást az értesítésben szereplők szerint minősítse. Ennél fogva a Bizottságnak úgy tűnik, hogy a támogatást a 659/1999/EK rendelet 1. cikke f) pontjának értelmében jogellenesnek kell tekinteni. A francia és olasz támogatásokat szintén a Szerződés 88. cikke (3) bekezdésének megsértésével hajtották végre, azaz anélkül, hogy megvárták volna a Bizottság jóváhagyását. A tagállamok az ilyen támogatások tekintetében nem hivatkozhatnak a 659/1999/EK rendelet 4. cikkének (6) bekezdésében megállapított szabályokra. Annak ellenére, hogy a 659/1999/EK rendelet csak 1999-ben lépett hatályba, a Bíróság esetjogának megfelelően hasonló szabályokat már korábban is alkalmazni kellett⁽²²⁾.
- (68) Negyedrészt a támogatást csak részben lehet a 659/1999/EK rendelet 15. cikke értelmében létező támogatásnak tekinteni. Ez a cikk a Bizottság hatáskörébe

utalja, hogy a támogatás visszatérítését tízéves jogvesztő határidőn belül érvényesítse, amely azon a napon veszi kezdetét, amikor a jogellenes támogatást odaítélték. Olaszország és Franciaország esetében ezt az időszakot a Bizottság 1998. május 29-i és 1998. június 2-i leveli szakították meg⁽²³⁾. Írország esetében ezt az időszakot a Bizottság 2000. július 17-i levele szakította meg. Ez azt jelenti, hogy legalábbis az 1990. július 17-e előtti időszakot illetően, csak az ír mentesség tekinthető létező támogatásnak.

- (69) Végezetül a 659/1999/EK rendelet 1. cikke b) pontjának v. alpontja ebben az esetben nem alkalmazható.
- (70) Ennél fogva a 659/1999/EK rendelet 1. cikke b) pontjában megállapított helyzetek egyike sem alkalmazható a francia és olasz mentességekre, és a támogatást új támogatásnak kell tekinteni. Az ír mentességet csak 1990. július 17-től kell új támogatásnak tekinteni. A Bizottságnak következőképpen kötelessége és hatáskörében áll, hogy az új támogatásnak a közös piaccal való összeegyeztethetőségét a Szerződés 88. cikke alapján értékelje. Sem a Tanács (1), (2) és (3) preambulumbekkezdésben említett határozatai, sem a kizárólag az adóharmonizációra vonatkozó 92/81/EGK és 2003/96/EK irányelvek nem vonnak le ebből a kötelezettségből és hatáskörből. E jogi aktusok nem mondhatnak előzetes ítéletet az összeegyeztethetőségnek a Szerződés 87. cikke (2) és (3) bekezdése alapján történő értékeléséről.

6.3. A 2003. december 31-ig nyújtott új támogatások összeegyeztethetősége

6.3.1. A környezetvédelem támogatásának szabályai szerinti összeegyeztethetőség

- (71) A Bizottság megvizsgálta, hogy az Írország, Franciaország és Olaszország által nyújtott új támogatások a 87. cikk (1) bekezdésében foglalt állami támogatások tilalma alóli kivételnek minősülnek-e, különösen a környezetvédelem támogatására alkalmazandó szabályokra figyelemmel. A 2001. február 3-a után nyújtott támogatást a környezetvédelem állami támogatásáról szóló, 2001-es iránymutatások alapján kell értékelni az iránymutatások 82. pontja a) pontjának megfelelően. Az 1994. március 10-e és 2001. február 3-a között nyújtott támogatást a környezetvédelem állami támogatásáról szóló, 1994-es iránymutatások alapján kell értékelni. Az 1994. március 10-ig terjedő időszak tekintetében a Bizottság gyakorlata – amelyet az iránymutatások nagyban egységesítettek – az irányadó.

⁽²²⁾ Lásd a Lorenz 120/73. számú ügyet (EBHT, 1973., 1471. o.) és az Ausztria kontra Bizottság C-99/98. számú ügyet (EBHT, 2001., I-1101. o.)

⁽²³⁾ Lásd a Scott kontra Bizottság C-276/03. számú ügyben 2005. október 6-án hozott ítéletet, még nem tették közzé.

- (72) A környezetvédelem állami támogatásáról szóló, 1994-es iránymutatások 3.4. szakasza kifejti, hogy a működési támogatás, kivételes esetben, csak akkor engedélyezhető, ha az a hagyományos költségekhez képest felmerülő többletköltségeket ellensúlyozza. Ezen túlmenően „az új környezetvédelmi adók alóli ideiglenes mentesség akkor engedélyezhető, ha különösen a nemzetközi versenyképességben bekövetkezett veszteségek ellensúlyozásához szükséges. További tényező, amelyet figyelembe kell venni, hogy ennek fejében az érintett vállalkozásoknak mit kell tenniük a szennyezés csökkentése érdekében”. Először is az intézkedések nem korlátozódtak a termelési többletköltségekre. Másrészt nem ideiglenes vagy degresszív jellegűek voltak. Ezenfelül a mentességeket nem tették közvetlenül függővé attól, hogy a kedvezményezettek tesznek-e lépéseket a környezetszennyezés, és különösen energiafogyasztásuk csökkentése érdekében. Következésképpen a támogatás nem tekinthető a közös piaccal összeegyeztethetőnek sem az 1994-es iránymutatások, sem a Bizottság 1994. március 10-e előtti gyakorlata alapján.
- (73) Ami a 2001. február 3-a utáni időszakot illeti, a környezetvédelem állami támogatásáról szóló, 2001-es iránymutatások E.3.2. szakaszának 47-52. pontja megállapítja az adócsökkentés és adómentesség formájában nyújtott összes működési támogatásra alkalmazandó szabályokat. Eredetileg az ásványolajok után fizetendő jövedéki adót nem a környezetvédelmi politika eszközeként dolgozták ki. Ugyanakkor ahhoz, hogy egy adót környezetvédelmi jellegűnek lehessen tekinteni, az kell, hogy az alapjául szolgáló tevékenység egyértelműen kedvezőtlen hatást gyakoroljon a környezetre⁽²⁴⁾. Mivel az ásványolajok felhasználásának egyértelműen kedvezőtlen a környezetre gyakorolt hatása, az ásványolajokra kivetett jövedéki adó környezetvédelmi adónak tekinthető.
- (74) Mindhárom tagállamban, amelyek e határozat címzettjei, az ásványolajokra kivetett jövedéki adók léteztek a szóban forgó mentességek bevezetése előtt, ezért azokat a környezetvédelem állami támogatásáról szóló, 2001-es iránymutatások 51.2. pontjának értelmében létező adóknak kell tekinteni. A jövedéki adóknak ugyanakkor az 51.2. pont a) alpontjának értelmében a környezetvédelem szemszögéből értékelhetően kedvező hatása van, mivel jelentős ösztönzőként hatnak a termelőkre, hogy csökkentsék ásványolaj-fogyasztásukat. Az érintett jövedéki adóknak nem volt a kezdetektől kifejezetten környezetvédelmi célja, és a mentességekről sok évvel ezelőtt döntöttek, különösen Írország és Olaszország esetében, de mindenesetre jóval azelőtt mindhárom tagállam esetében, hogy a környezetvédelem támogatásáról szóló, 2001-es iránymutatásokat alkalmazni kellett volna. Ennélfogva helyzetüket úgy lehet tekinteni, mintha azokról a jövedéki adó elfogadásakor határoztak volna. Következésképpen az iránymutatások 51.2. pontjának megfelelően az 51.1 pontban foglalt rendelkezések az e határozatban vizsgált mentességekre is alkalmazhatók.
- (75) Észrevételeikben a kedvezményezettek úgy nyilatkoztak, hogy a mentességek fejében jelentős környezetvédelmi beruházásokba kezdtek. Mindazonáltal nincs bizonyíték arra, hogy a kedvezményezettek bármilyen megállapodást kötöttek volna az érintett tagállamokkal, amelyben kötelezettséget vállaltak volna a mentességek alkalmazásának ideje alatt környezetvédelmi célok megvalósítására. Az adómentességeket nem kötötték továbbá olyan feltételekhez sem, amelyek e megállapodásokkal és kötelezettségvállalásokkal azonos hatást biztosítottak volna. Ezenfelül úgy tűnik, hogy a környezetvédelmi beruházások nem mutatnak túl azon, ami a vonatkozó jogszabályoknak való megfeleléshez szükséges volt, illetve ami kereskedelmi szempontból megvalósítható és gazdaságos volt. Következésképpen a környezetvédelem állami támogatásáról szóló, 2001-es iránymutatások 51.1. pontja a) alpontjának alkalmazásához szükséges feltételek nem teljesülnek, és ez esetben csak az 51.1. pont b) alpontjának rendelkezései alkalmazhatók.
- (76) A 2003. december 31-ig terjedő időszak tekintetében a menteségek egy közösségi adót érintenek, nevezetesen egy a 92/82/EK irányelv alapján harmonizált adót. Ennélfogva a környezetvédelem állami támogatásáról szóló, 2001-es iránymutatások 51.1. pontja b) alpontjának első francia bekezdését kell alkalmazni. E rendelkezésnek megfelelően a csökkentés akkor hagyható jóvá, ha a vállalkozások által a csökkentés után ténylegesen kifizetett összeg meghaladja a közösségi minimumot. Azonban mindhárom mentesség teljes mentesség volt. Figyelembe véve az e határozat (73) preambulumbekkezdésében említett adónak a környezetre gyakorolt kedvező hatását, a szóban forgó intézkedések csak annyiban tekinthetők a közös piaccal összeegyeztethetőnek, amennyiben a kedvezményezetteknek magasabb adómértéket kell fizetniük, mint a 92/82/EK irányelvben megállapított közösségi minimum, amely az adott időszakban 1 000 kilogrammonként 13 EUR volt. Következésképpen csak a 13,01 eurós mérték feletti adó alóli mentességet lehet összeegyeztethetőnek tekinteni, míg a 13,01 eurós szintig a mentesség összeegyeztethetetlen támogatásnak minősül.
- (77) Az Aughinish állításával ellentétben ez az értékelés nem mutat következtelenséget a német Ecortax-szal kapcsolatban hozott bizottsági határozathoz képest⁽²⁵⁾, amelyben a Bizottság ugyanazokat, a környezetvédelem állami támogatásáról szóló, 2001-es iránymutatásokban foglalt kritériumokat alkalmazta, mint ebben az esetben. A tagállamok, a kedvezményezettek és az EAA által a hivatalos eljárás során előterjesztett érvek, különösen azok, amelyek szerint nem áll fenn a verseny torzulásának esete, figyelmen kívül hagyják a timföld és az alumínium ágazatai közötti kereskedelmi kapcsolatok meglétét, és a környezetvédelem támogatásáról szóló iránymutatások szerint nem kérdőjelezik meg e következtetést.

⁽²⁴⁾ Közlemény az egységes piacon alkalmazott környezetvédelmi adókról és terhekről (COM(97) 9 végleges, 1997.3.26.).

⁽²⁵⁾ Lásd a 21. lábjegyzetet.

6.3.2. Az új támogatás összeegyeztethetősége a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének a) pontja alapján

(78) Ami a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének a) pontjában foglalt mentességet illeti, amely olyan térségek gazdasági fejlődésének előmozdítására vonatkozik, ahol rendkívül alacsony az életszínvonal vagy jelentős az alulfoglalkoztatottság, a Bizottság megállapítja, hogy a mentesség alkalmazási időszakának második felére a nemzeti regionális támogatásról szóló, 1998-as közösségi iránymutatásokat kell alkalmazni. Az iránymutatások 4.15. pontja kimondja, hogy működési támogatás csak kivételes esetben, a 87. cikk (3) bekezdésének a) pontja szerinti eltérés alapján támogatható régiókban nyújtható, feltéve hogy a regionális fejlődéshez való hozzájárulása és jellege miatt indokolt, és szintje arányban van az orvosolni kívánt hátrányokkal. A tagállamok feladata a hátrányok meglétének bizonyítása és jelentőségük megítélése. Az iránymutatások 4.17. pontjának megfelelően a működési támogatásnak időben korlátozottnak és fokozatosan csökkenő mértékűnek kell lennie. Ezek a feltételek ez esetben nem teljesültek.

(79) Gardanne a 87. cikk (3) bekezdésének a) pontja szerinti eltérés alapján nem támogatható régió, ezért a kivétel a francia mentességre nem alkalmazható. Szardínia a 87. cikk (3) bekezdésének a) pontja szerinti eltérés alapján támogatható régió. A Shannon régió csak a regionális térkép 1999-es felülvizsgálatáig volt a 87. cikk (3) bekezdésének a) pontja szerinti eltérés alapján támogatható régió. Átmeneti intézkedésként e régióban a regionális működési támogatás, kivételesen, 2001 végéig engedélyezhető.

(80) Azokban a határozatokban, amelyekkel megindította a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdésében meghatározott eljárást⁽²⁶⁾, a Bizottság kétségét fejezte ki a tekintetben, hogy a támogatások a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének a) pontja alapján a közös piaccal összeegyeztethetőnek lennének. Az olasz és ír hatóságok nem szolgáltattak olyan elemekkel, amelyek e kétségeket eloszlathatták volna. Nem bizonyították különleges hátrányok meglétét, ahogy azok jelentőségét sem mérték fel a működési támogatás megítélésének indokolásához. Különösen a magas energiaárak és a harmadik országokból származó importtal való verseny nem rendelkeznek regionális jelleggel. Még ha az érintett régiókban a földgáz hozzáférhetőségének hiánya különös regionális hátrány is lett volna, ami nem bizonyított, Írország és Olaszország nem mérte fel e hátrány jelentőségét ahhoz, hogy támogatásának szintjét megindokolja. Az olasz jogszabályoknak, amelyek az Eurallumina szerint többletköltségeket vonnak maguk után, részlegesen lehet regionális jellege, mivel Szardíniát a környezeti károknak különösen kitett területnek nyilvánították, általában azonban nem tekinthetők a régió szempontjából különös hátránynak. Mindenesetre úgy tűnik, hogy a szóban forgó mentes-

ségek ez esetben nem korlátozottak időben és nem fokozatosan csökkenőek, ahogyan azt az iránymutatások előírják. Ennélfogva a támogatásokat nem lehet a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinteni azon az alapon, hogy elősegítik bizonyos régiók fejlődését.

(81) A nemzeti regionális támogatásról szóló közösségi iránymutatások alkalmazását megelőző időszokról ugyanez mondható el. Meg kell jegyezni különösen, hogy Írország 1983-ban azt írta, biztosítani fogja, hogy a regionális támogatási rendszerekre vonatkozó 1978-as koordinációs elvek⁽²⁷⁾ szerint alkalmazandó korlátokat maradéktalanul betartja. Világos, hogy a dokumentumban megállapított szabályok nem indokolhatják egy támogatásnak az 1990-es évekig történő folyamatos biztosítását, és Írország nem nyújtott be olyan monitoringjelentést, amely bizonyította volna, hogy a támogatás az akkor alkalmazott támogatásintenzitások alatt maradt. A szabályok ráadásul a működési támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségét illetően a Bizottság negatív álláspontját erősítik. Ezenfelül, amikor a Bizottság 1998-ban elfogadta a nemzeti regionális támogatásokról szóló iránymutatásokat, olyan megfelelő intézkedésekre is javaslatot tett, amelyek foganatosításával a tagállamok az új szabályokkal összhangba hozhatták intézkedéseiket, és felkérte a tagállamokat, hogy nyújtsák be a továbbra is alkalmazandó összes intézkedés listáját. E listákra az e határozat tárgyát képező intézkedések egyikét sem vették fel.

6.3.3. Az új támogatás egyéb rendelkezések szerinti összeegyeztethetősége

(82) A Bizottság megvizsgálta, hogy a Szerződés 87. cikkének (2) és (3) bekezdésében megállapított mentességek alkalmazhatók-e az új támogatásra.

(83) A Szerződés 87. cikke (2) bekezdésében foglalt menteségek alapul szolgálhatnak ahhoz, hogy a támogatást a közös piaccal összeegyeztethetőnek lehessen tekinteni. A támogatásnak azonban nincs szociális jellege, és azt nem magánszemély fogyasztóknak nyújtják, nem a természeti csapások vagy rendkívüli események által okozott károk helyreállítását célozza, és arra nem a Németország felosztásából eredő gazdasági hátrányok ellensúlyozásához van szükség. Következésképpen a 87. cikk (2) bekezdése ebben az esetben nem alkalmazható.

(84) A Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének b) és d) pontjában foglalt mentességek, amelyek közös európai érdeket szolgáló projektekre vagy egy tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetésére, valamint a kultúra és a kulturális örökség megőrzésének előmozdítására vonatkoznak, nyilvánvalóan nem alkalmazhatók ebben az esetben. Írország, Olaszország és Franciaország ezen alapok egyikére hivatkozva sem próbálta megindokolni a támogatásokat.

⁽²⁶⁾ Lásd az 1. lábjegyzetet.

⁽²⁷⁾ HL C 31., 1979.2.3.

- (85) Ami a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontjában foglalt mentesség első felét illeti, nevezetesen az egyes gazdasági tevékenységek fejlődését előmozdító támogatást, a támogatás céljai között nem szerepel sem a kutatás és fejlesztés, a kis- és középvállalkozások által eszközölt beruházás vagy a kedvezményezettek megmentése vagy átszervezése, sem más olyan célok, amelyek a rendelkezés alkalmazásában meghatározók lennének, és lehetővé tennék, hogy a Bizottság a támogatást összeegyeztethetőnek nyilvánítsa. A 87. cikk (3) bekezdése c) pontjának második fele, nevezetesen az egyes gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás, a Gradanne-i gyártóhelyre alkalmazható, működési támogatás nyújtására azonban nem jogosítja fel a tagállamokat (lásd a nemzeti regionális támogatásokról szóló iránymutatások 4.15. pontját).
- (86) Mivel a támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségét más alapon nem lehet megállapítani, az egyetlen támogatás, amelyet összeegyeztethetőnek lehet tekinteni, a támogatásnak az a része, amely a (76) preambulumbekkezdésben meghatározottak szerint megfelel a környezetvédelem támogatásáról szóló iránymutatásoknak.
- (87) Ami a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontjában foglalt mentesség első felét illeti, nevezetesen az egyes gazdasági tevékenységek fejlődését előmozdító támogatást, a támogatás céljai között nem szerepel sem a kutatás és fejlesztés, a kis- és középvállalkozások által eszközölt beruházás vagy a kedvezményezettek megmentése vagy átszervezése, sem más olyan célok, amelyek a rendelkezés alkalmazásában meghatározók lennének, és lehetővé tennék, hogy a Bizottság a támogatást összeegyeztethetőnek nyilvánítsa. A 87. cikk (3) bekezdése c) pontjának második fele, nevezetesen az egyes gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás, a Gradanne-i gyártóhelyre alkalmazható, működési támogatás nyújtására azonban nem jogosítja fel a tagállamokat (lásd a nemzeti regionális támogatásokról szóló iránymutatások 4.15. pontját).
- (89) A (63) preambulumbekkezdésben említett belső munkadokumentumban azonban a Bizottság nemcsak az általános intézkedések fogalmát fejtette ki, de egyben megállapította, hogy „az energiatermékek adóztatásáról szóló irányelvet tervezet számos választási lehetőséget foglal magában, lehetővé téve annak előzetes meghatározását, hogy a tagállamok által történő végrehajtásuk a 87. cikk értelmében vett állami támogatást eredményez-e”. A 2003/96/EK irányelv (32) preambulumbekkezdése és 26. cikkének (2) bekezdése ennek megfelelően emlékezteti a tagállamokat a Szerződés 88. cikkének (3) bekezdésében megállapított kötelezettségre, hogy az állami támogatásokról értesítést küldjenek.

6.4. A 2004. január 1-jét követő időszakra szóló intézkedések előzetes értékelése

- (87) A 2003/96/EK irányelv 2004. január 1-jétől történő alkalmazása óta az energiatermékek kettős felhasználása, a nem tüzelő-, fűtő- vagy üzemanyagként való felhasználása, valamint a nemfém ásványi termékek gyártása nem tartozik alkalmazási körébe, és a tagállamok mérlegelésére van bízva, hogy az ilyen felhasználásokat megadóztatják-e. Az energiatermékek ilyen felhasználásának mentessége valóban általános intézkedésnek minősülhet, amely nem foglal magában állami támogatást, ha a nemzeti adórendszer természetéből és logikájából adódik. A 2003/96/EK irányelv (22) preambulumbekkezdése megállapítja, hogy „az energiatermékeket alapvetően egy közösségi keretrendszer szabályozza, ha azokat tüzelő-, fűtőanyagként vagy üzemanyagként használják fel. Ennek keretében az adórendszer természetéből és logikájából adódik, hogy a keretrendszer alkalmazási köréből kizárják az energiatermékek kettős felhasználását, a nem tüzelő-, fűtő- vagy üzemanyagként való felhasználását, valamint a nemfém ásványi termékek gyártását”.
- (88) Emellett a 2003/96/EK irányelv elfogadásakor a Tanács és a Bizottság közösen kijelentette⁽²⁸⁾: „Az energiatermékeket alapvetően egy közösségi keretrendszernek kell szabályoznia, ha azokat tüzelő- fűtőanyagként vagy üzemanyagként használják fel. Úgy tekinthető, hogy az adórendszer természetéből és logikájából adódik, hogy a keretrendszer alkalmazási köréből kizárják az energiatermékek kettős felhasználását, a nem tüzelő-, fűtő- vagy üzemanyagként való felhasználását, valamint a nemfém ásványi termékek gyártását. A tagállamok
- (89) Ebben a konkrét esetben a Bizottságnak még a 2003/96/EK irányelv hatálybalépése után is kétségei vannak a tekintetben, hogy a szóban forgó mentességek a nemzeti rendszerek természetéből és logikájából adódnak-e. Úgy tűnik, hogy igen szelektívek és egyetlen termék, nevezetesen a timföld előállítására felhasznált nehézőlajok tekintetében alkalmazhatók. Ehhez járul még, hogy mindegyikük eleve csak egy adott vállalkozást támogat, amely egy bizonyos régióban található gyárral áll kapcsolatban. Ebben az összefüggésben a vizsgált intézkedéseket még állami támogatásnak lehet tekinteni.
- (91) Egy ilyen esetben a 2003/96/EK irányelvvel létrehozott új jogi helyzet ezen intézkedések közös piaccal való összeegyeztethetőségének megítélése szempontjából is lényeges. Mivel az ásványolajok kettős felhasználásának, a nem tüzelő-, fűtő- vagy üzemanyagként való felhasználásának, valamint a nemfém ásványi termékek gyártásának adóztatása jelenleg nem tartozik a harmonizált közösségi intézkedések alkalmazási körébe, a mentességek most a közösségi adó hiányában kivetett nemzeti adókra vonatkoznak a környezetvédelem állami támogatásáról szóló, 2001-es iránymutatások 51.1. pontja b) alpontja második francia bekezdésének értelmében. A rendelkezés előírja, hogy a kedvezményezett vállalkozásoknak a nemzeti adó egy jelentős hányadát meg kell fizetniük. Ennek célja, hogy maradjon számukra ösztönző környezetvédelmi teljesítményük javítására. Ez az iránymutatások 51.1. pontja b) alpontja első francia bekezdésének megszüvegezéséből következik, amely

⁽²⁸⁾ A 2003. november 24-i 14140/03 jegyzőkönyvtervezet függeléke: <http://register.consilium.eu.int/pdf/fr/03/st14/st14140-ad01.fr03.pdf>

lehetővé teszi az adócsökkentést a harmonizált adóhoz képest, ha a kedvezményezettek a közösségi minimum mértékeknél többet fizetnek, „*hogy a vállalkozásokat ösztönözzék a környezetvédelem javítására*”. Ezt akkor is alkalmazni kell, ha a nemzeti adó jóval magasabb, mint más tagállamok hasonló adói, így Olaszország esetében. A Bizottság gyakorlatában világossá vált, hogy általában a 20 %-ot vagy az energiatermékeknek a 2003/96/EK irányelv alkalmazási körébe tartozó felhasználására alkalmazandó közösségi minimumot (tonnánként 15 EUR) – bármelyik is alacsonyabb – lehet jelentős hányadnak tekinteni⁽²⁹⁾. Következésképpen ebben a szakaszban a Bizottság úgy véli, hogy csak a nemzeti adó 20 %-os szintje vagy a tonnánkénti 15 EUR feletti mentesség – bármelyik is az alacsonyabb – tekinthető összeegyeztethetőnek; a 20 %-os szintig vagy tonnánként 15 EUR-ig megadott mentesség így összeegyeztethetetlen támogatásnak minősülne.

- (92) Tekintettel arra, hogy a tagállamoknak és az érdekelt feleknek nem volt lehetőségük arra, hogy a 2003/96/EK irányelvvél létrehozott jogi helyzet vonatkozásában észrevételeket tegyenek, a Bizottság helyénvalónak tartja a 2004. január 1-je utáni intézkedések alkalmazásának tekintetében a hivatalos vizsgálati eljárás meghosszabbítását.

7. A TÁMOGATÁS VISSZAVÉTELE

- (93) A 659/1999/EK rendelet 14. cikke (1) bekezdésének értelmében amennyiben a jogellenes támogatások esetén elutasító határozat születik, a Bizottság dönt arról, hogy az érintett tagállam hozza meg a szükséges intézkedéseket a támogatásnak a kedvezményezettől történő visszavételére. A bizottság nem követeli meg a támogatás visszatérítését, amennyiben az ellentétes a közösségi jog valamelyik általános elvével.
- (94) Meg kell vizsgálni, hogy ebben az esetben a közösségi jog valamelyik általános elve, így a jogos elvárás vagy a jogbiztonság elve alkalmazható-e, ami eleve kizárná a jogellenes és összeférhetetlen támogatás kedvezményezettől történő visszavételének lehetőségét.

⁽²⁹⁾ Lásd például a C 42/2003 ügyben a 2004. június 30-i bizottsági határozatot (HL L 165., 2005.6.25., 21. o.), az N 449/01 ügyben a 2002. február 13-i határozatot (HL C 137., 2002.6.8., 24. o.), az N 74/A/2002 ügyben a 2002. december 11-i határozatot (HL C 104., 2003.4.30., 9. o.), valamint az NN 3A/2001 és NN 4A/2001 ügyekben a 2001. december 11-i határozatot (HL C 104., 2003.4.30.). Ezek az ügyek különösen lényegesek, mivel az energiaadók alól mentességekkel is foglalkoztak. Másrészt arról is vonatkozó utalás, hogy a Bizottság mit tekinthet túl alacsonynak, az NN 30/A-C/2001 ügyben hozott, a dán szennyvízadó részleges visszatérítéséről szóló, 2002. április 3-i bizottsági határozatban található (HL C 292., 2002.11.27., 6. o.).

7.1. A 2002. február 2-ig nyújtott összeegyeztethetetlen támogatás visszavétele

- (95) Ami a kedvezményezettek azon lehetőségét illeti, hogy a jogellenes és összeférhetetlen támogatás visszavételének megakadályozásához a jogos elvárásokra hivatkozzanak, a Bíróság esetjogából következik, hogy „*a rendkívüli körülményektől eltekintve egy kedvezményezettnek nem lehet jogos elvárása, hogy a támogatást megfelelően nyújtották, hacsak azt nem az állami támogatások előzetes ellenőrzésére vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően nyújtották. Egy körülmintő gazdasági szereplőnek általában képesnek kell lennie annak megítélésére, hogy ezt az eljárást követték-e*”⁽³⁰⁾.
- (96) Az e határozat (1), (2) és (3) preambulumbekkezdésében említett valamennyi tanácsi határozat a Bizottság javaslatán alapult. Általában senki nem feltételezi, hogy a Bizottság olyan nemzeti intézkedések engedélyezését javasolja a Tanácsnak, amelyek a Szerződés más rendelkezéseivel összeegyeztethetetlenek bizonyulhatnak, anélkül, hogy e lehetőségre figyelmeztetne, különösen amikor a javaslatok egy igen sajátos kérdésre és kis számú kedvezményezettre vonatkoznak, ahogy ebben az esetben is, és amikor a rendelkezések a Közösségen belüli verseny torzulásának elkerülésére irányulnak. Az ilyen általános elvárások mellett azt egészen biztosan nem feltételezi senki, hogy a Bizottság egy már létező mentesség meghosszabbításának engedélyezését javasolja a Tanácsnak, ha a létező mentéségen belül bármely támogatás a közös piaccal összeegyeztethetetlennek bizonyul.
- (97) A 2001/224/EK határozat kivételével az (1), (2) és (3) preambulumbekkezdésben említett határozatok egyike sem tett említést az állami támogatásokra vonatkozó szabályokkal való bármely lehetséges összeütközésről, ahogy az értesítés kötelezettségére sem hivatkozott. Ráadásul a 92/510/EGK határozat preambuluma megállapítja, hogy „*a Bizottság és valamennyi tagállam elfogadja, hogy e mentességek az egyedi politikák szempontjából megalapozottak, és nem vezetnek a verseny torzulásához vagy befolyásolják kedvezőtlenül a belső piac működését*”. Ugyanezt a megfogalmazást használják a 93/697/EK és 96/273/EK határozatok. A 97/425/EK, 99/255/EK és 99/880/EK határozatok arra hivatkoznak, hogy „*a mentességeket és csökkentéseket a Bizottság rendszeresen felül fogja vizsgálni annak biztosítása érdekében, hogy összeegyeztethetők legyenek a belső piac működésével és a Szerződés más célkitűzéseivel*” (utólagos kiemelés). E megközelítésből hiányzik az

⁽³⁰⁾ A Bizottság kontra Németország C-5/89. számú ügy (EBHT 1990., I-3437. o., 14. bekezdés), valamint a Spanyolország kontra Bizottság C-169/95. számú ügy (EBHT 1997., I-135. o., 51. bekezdés); a CETM kontra Bizottság T-55/99. számú ügy (EBHT 2000., II-3207. o., 121. bekezdés).

állami támogatások 87. cikk szerinti meghatározásának egyik eleme, nevezetesen a verseny torzulása. A 2001/224/EK határozat (5) preambulumbekzdése első alkalommal világossá teszi, hogy az ásványolajok jövedékiadó-mértékének közelítéséről szóló, 1992. október 19-i 92/81/EGK tanácsi irányelvvel ⁽³¹⁾ összefüggésben adott tanácsi engedély ellenére, a kérdéses nemzeti intézkedésekről a Szerződés 88. cikke (3) bekezdésének megfelelően a Bizottságot értesíteni kell, amennyiben azok állami támogatásnak minősülnek. Mindazonáltal tekintetbe véve a korábbi mentességeket és azt, hogy magát a 2001/224/EK határozatot a Bizottság javaslata alapján fogadták el, a Bizottság állami támogatással kapcsolatos további fellépésének hiányában a tagállamok és a kedvezményezettek számára maradt némi kétértelműség.

(98) Általában a Bizottság úgy véli, hogy egyedi támogatások esetén a jogos elvárások véget érnek, amikor a Bizottság úgy határoz, hogy megindítja a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdésében meghatározott eljárást. E határozatáról értesíti az érintett tagállamokat, akik arról tájékoztatják a kedvezményezettet. Ezen eset körülményei azonban rendkívüliek voltak, amennyiben a Bizottság bizonyos fokú kétértelműséget teremtett és tartott fenn azért, hogy javaslatokat terjesztett a Tanács elé. Emellett a Bizottság nem tudja megállapítani, hogy a tagállamok tájékoztatták-e a kedvezményezetteket a hivatalos vizsgálati eljárás megindítására vonatkozó határozatáról, és ha igen, mikor. E körülmények között nem zárható ki, hogy a kedvezményezettek jogosultak voltak jogos elvárásaikra hivatkozni 2002. február 2-ig, amikor a mentességek tekintetében a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdésében meghatározott eljárás megindítására vonatkozó határozatot a Hivatalos Lapban közzétették. Végül a közzététel megszüntetett minden bizonytalanságot a tekintetben, hogy a szóban forgó intézkedéseket a Bizottságnak jóvá kell hagynia a Szerződés 88. cikkének megfelelően, amennyiben azok állami támogatásnak minősülnek.

(99) A 2002. február 2-ig terjedő időszakra az összeegyeztethetetlen támogatás visszavételének elrendelése ezen egyedi eset rendkívüli körülményei folytán a jogbiztonság elvét is sértené. Az esetjognak megfelelően ez az elv akkor sérül, ha a bizonytalanság körülménye és az egyértelműség hiánya olyan kétértelmű helyzetet teremt, amelyet a Bizottságnak tisztázni kell, mielőtt a visszafizetés elrendelésére bármilyen lépést tenne ⁽³²⁾. Ezen eset körülményei kétértelmű helyzetet hoztak létre, nemcsak a kedvezményezett, de a tagállamok számára is, akik jogosan támaszkodtak a 92/510/EGK, 93/697/EK, 96/273/EK, 97/425/EK, 1999/255/EK, 1999/880/EK és 2001/224/EK határozatok szövegére.

(100) Mindebből az következik, hogy a közösségi jog általános elveivel ellentétes lenne a 2002. február 2-ig nyújtott mentességekből eredő támogatások kedvezményezet-

tektől történő visszavétele. Írország, Olaszország és Franciaország ennél fogva nem kötelezhető e támogatások visszavételére.

7.2. A 2002. február 3-a és 2003. december 31-e között nyújtott összeegyeztethetetlen támogatások visszavétele

(101) Amint azt a (97) preambulumbekzdésben kifejtette, a Bizottság úgy véli, hogy a korábbi mentességek, valamint az a tény, hogy magát a 2001/224/EK határozatot a Bizottság javaslata alapján fogadták el, bizonyos kétértelműséget eredményezett. A 2001/224/EK határozat azonban egyértelműen említést tett az állami támogatásokra vonatkozó szabályokról, és emlékeztette a tagállamokat azon kötelezettségükre, hogy a Bizottságot az állami támogatásokról értesíteniük kell, hogy ez utóbbi azokat a szabályok alapján értékelhesse. Ezenfelül a 2001/224/EK határozat elfogadását megelőzően a Bizottság több alkalommal felhívta Írországot, Franciaországot és Olaszországot a szóban forgó intézkedések bejelentésére. A Szerződés 88. cikkének (2) bekezdésében meghatározott eljárás megindítására vonatkozó bizottsági határozat végül megerősítette a Bizottság kétségeit a tekintetben, hogy a támogatás valóban összeegyeztethető lenne. Következésképpen minden jogos elvárás és minden jogi bizonytalanság a tekintetben, hogy a szóban forgó intézkedésekhez, amennyiben azok állami támogatásnak minősülnek, a Bizottság jóváhagyását kell kérni a 88. cikknek megfelelően, legkésőbb 2002. február 2-án megszűnt, amikor a mentességek tekintetében a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdésében meghatározott eljárás megindítására vonatkozó bizottsági határozatokat a Hivatalos Lapban közzétették.

(102) Az, hogy Írország 1995-től rendszeresen jelentett az ír intézkedésről, és azt a Bizottság állami támogatásokról készített éves felméréseibe is beillesztette, nem teremt semmilyen jogos elvárást a 2002. február 3-tól kezdődő időszak tekintetében. Éppen ellenkezőleg, alátámasztja, hogy az ír hatóságok tudatában voltak az intézkedés állami támogatás jellegének, miközben azt is tudták, hogy az állami támogatásokra vonatkozó szabályok alapján azt soha nem engedélyezték volna. Az intézkedésről való jelentés nem váltja ki a tagállam azon kötelezettségét, hogy az állami támogatásról a Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése értelmében értesítést küldjön. Ezenkívül a felmérések attól függetlenül számolnak be az állami támogatások összegéről, hogy azok a közös piaccal összeegyeztethetők-e, vagy sem. Emellett az állami támogatásokról készített éves felmérések az adómentesség formájában nyújtott támogatásokat általánosságban kezelik, és nem tesznek külön említést a timföldgyártáshoz nyújtott támogatásokról. Az írországi intézkedésre tett hivatkozás a Kereskedelmi Világszervezetnek küldött értesítésekben nem hoz létre jogos elvárásokat, mivel ezen értesítésekre eltérő jogi kontextusban és más céllal került sor.

⁽³¹⁾ HL L 316., 1992.10.31., 12. o.

⁽³²⁾ A Salzgitter AG kontra Bizottság T-308/00. számú ügyben 2004. július 1-jén hozott ítélet, még nem tették közzé, 180. bekezdés.

- (103) Következésképpen a 2002. február 2-től 2003. december 31-ig nyújtott összeegyeztethetetlen támogatásokat a kedvezményezettektől vissza kell venni, mivel e visszavétel lehetőségének kizárásához a közösségi jog egyetlen általános elvére sem lehet hivatkozni.

8. KÖVETKEZTETÉS

- (104) Megállapítást nyert, hogy a Franciaország, Írország és Olaszország által 2003. december 31-ig a tímfoldgyártásra használt nehéz fűtőolajokra alkalmazott jövedéki adó alóli mentességek a Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének értelmében állami támogatásnak minősülnek. Az Írország által 1990. július 17-e előtt nyújtott támogatás létező támogatásnak minősül. Az 1990. július 17-e és 2002. február 2-a között nyújtott támogatás a közös piaccal jelentős mértékben összeegyeztethetetlen. Mindazonáltal nem helyénvaló ezen összeegyeztethetetlen támogatás visszafizetésének elrendelése, mivel az ellentétes lenne a közösségi jog alapelveivel.

- (105) A 2002. február 3-a és 2003. december 31-e közötti időszak tekintetében a támogatás a közös piaccal részben összeegyeztethetetlen, mivel a kedvezményezettek nem fizettek a közösségi minimumnál magasabb adómértéket. Ennek értelmében a mentesség azon része, amely meghaladja az 1 000 kilogrammonkénti 13,01 EUR mértéket, az adott időszakban összeegyeztethető támogatásnak minősül. A támogatás fennmaradó része nem összeegyeztethető.

- (106) A 659/1999/EK rendelet 14. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy amennyiben a jogellenes támogatások esetén elutasító határozat születik, a Bizottság dönt arról, hogy az érintett tagállam hozza meg a szükséges intézkedéseket a támogatásnak a kedvezményezettől történő visszavételére. Franciaországnak, Írországnak és Olaszországnak ezért minden szükséges intézkedést meg kell tennie, hogy a 2002. február 3-tól kezdődően nyújtott összeegyeztethetetlen támogatásokat a kedvezményezettől visszavegye. Ennek érdekében Franciaországnak, Írországnak és Olaszországnak köteleznie kell a kedvezményezetteknek, hogy az e határozatról történő értesítést követő két hónapon belül a támogatást visszafizessék. A visszafizetendő támogatásnak tartalmaznia kell a 659/1999/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló, 2004. április 21-i 794/2004/EK bizottsági rendeletnek ⁽³³⁾ megfelelően kiszámított kamatot.

- (107) Franciaországnak, Írországnak és Olaszországnak a megfelelő nyomtatvány visszaküldésével tájékoztatnia kell a Bizottságot a támogatás visszavételének állásáról, egyértelműen feltüntetve a támogatás azonnali és haté-

kony visszavétele érdekében hozott tényleges intézkedéseket. Emellett az e határozatról történt értesítést követő két hónapon belül a Bizottságnak meg kell küldeniük azokat a dokumentumokat, amelyek igazolják, hogy a jogellenes és nem összeegyeztethető támogatásnak a kedvezményezettől történő visszavétele folyamatban van (például körlevelek, kibocsátott visszafizetési felszólítások stb.).

- (108) Az eddigi vizsgálatokra figyelemmel a Bizottságnak kétségei vannak a tekintetben, hogy a Franciaország, Írország és Olaszország által 2004. január 1-je óta a tímfoldgyártásra használt nehéz tüzelőolajokra alkalmazott jövedéki adó alóli mentességek a közös piaccal összeegyeztethetők lennének.

- (109) Következésképpen a 659/1999/EK rendelet 4. cikkének (4) bekezdése és 6. cikke alapján a Bizottság úgy határoz, hogy meghosszabbítja a 2003. december 31-e utáni időszak tekintetében ezen intézkedésekkel kapcsolatban folytatott hivatalos vizsgálati eljárást, és felhívja a francia, ír és olasz hatóságokat, hogy az e határozatról történő értesítés beérkezését követő egy hónapon belül tegyék meg észrevételeiket, és bocsássanak rendelkezésére minden olyan információt, amely segíthet az adott intézkedések értékelésében. Az észrevételek vonatkozhatnak az intézkedések állami támogatás jellegére, az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének értelmében, valamint azoknak a közös piaccal való összeegyeztethetőségére.

- (110) A Bizottság felkéri a francia, ír és olasz hatóságokat, hogy e határozat másolatát haladéktalanul továbbítsák az intézkedések kedvezményezettjeinek.

- (111) A Bizottság emlékeztetni kívánja Franciaországot, Írországot és Olaszországot, hogy a Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése felfüggesztő hatállyal bír, és fel kívánja hívni figyelmüket a 659/1999/EK tanácsi rendelet 14. cikkére, amely kimondja, hogy a kedvezményezettől minden jogellenes támogatás visszavehető.

- (112) A Bizottság figyelmezteti Franciaországot, Írországot és Olaszországot, hogy az érdekelt feleket e határozatnak az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* történő közzétételével tájékoztatja. Ugyancsak tájékoztatja az érdekelt feleket azokban az EFTA-tagországokban, amelyek az EGT-megállapodás aláíró felei, értesítést téve közzé az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* EGT-kiegészítésében, és tájékoztatni fogja az EFTA Felügyeleti Hatóságot e határozat másolatának megküldésével. Minden érdekelt felet fel fog kérni arra, hogy észrevételeit e közzététel időpontjától számított egy hónapon belül tegye meg,

⁽³³⁾ HL L 140., 2004.4.30., 1. o.

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Franciaország, Írország és Olaszország által a timföldgyártásra felhasznált nehéz fűtőolajok tekintetében 2003. december 31-ig nyújtott jövedéki adó alóli mentességek a Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének értelmében állami támogatásnak minősülnek.

2. cikk

Az 1990. július 17-e és 2002. február 2-a között nyújtott támogatásokat, amennyiben a közös piaccal nem összeegyeztethetők, nem veszik vissza, mivel az ellentétes lenne a közösségi jog általános elveivel.

3. cikk

Az 1. cikkben említett, 2002. február 3-a és 2003. december 31-e között nyújtott támogatás a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének értelmében a közös piaccal összeegyeztethető, amennyiben a kedvezményezettek a nehéz fűtőolajok 1 000 kilogrammja után legalább 13,01 eurós mértéket fizetnek.

4. cikk

Az 1. cikkben említett, 2002. február 3-a és 2003. december 31-e között nyújtott támogatás a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének értelmében a közös piaccal nem összeegyeztethető, amennyiben a kedvezményezettek nem fizették meg a nehéz fűtőolajok 1 000 kilogrammja utáni 13,01 eurós mértéket.

5. cikk

(1) Franciaország, Írország és Olaszország minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a 4. cikkben említett összeegyeztethetetlen támogatást a kedvezményezettektől visszavegye.

(2) A visszavételre késedelem nélkül és a nemzeti jog eljárásaival összhangban kerül sor, feltéve, hogy azok lehetővé teszik e határozat azonnali és hatékony végrehajtását.

(3) A visszafizetendő támogatás után kamatot számítanak fel a támogatásoknak a kedvezményezettek rendelkezésére bocsátásától azok tényleges visszafizetéséig terjedő időszakra.

(4) A kamatot az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló, 2004. április 21-i 794/2004/EK bizottsági rendelet V. fejezetében meghatározott rendelkezéseknek megfelelően kell kiszámítani.

(5) Franciaország, Írország és Olaszország az e határozatról történő értesítéstől számított két hónapon belül utasítja a 4. cikkben említett összeegyeztethetetlen támogatások kedvezményezettjeit a jogellenesen nyújtott támogatás és kamatainak visszafizetésére.

6. cikk

(1) Franciaország, Írország és Olaszország az e határozatról történő értesítést követő két hónapon belül tájékoztatja a Bizottságot a határozat betartása érdekében tervezett és már fogantottított intézkedésekről.

(2) A visszavételről az mellékletben szereplő kérdőív kitöltésével tájékoztatják a Bizottságot.

7. cikk

Ennek a határozatnak a Francia Köztársaság, az Ír Köztársaság és az Olasz Köztársaság a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2005. december 7-én.

a Bizottság részéről

Neelie KROES

a Bizottság tagja

MELLÉKLET

A C(2005) 4436 BIZOTTSÁGI HATÁROZAT VÉGREHAJTÁSÁRA VONATKOZÓ INFORMÁCIÓK

1. A visszafizetendő összegek kiszámítása

- 1.1. Kérjük, adja meg a kedvezményezett rendelkezésére bocsátott jogellenes állami támogatás összegére vonatkozó részleteket:

A kifizetés(ek) időpontja (*)	A támogatás összege (*)	Pénznem	A kedvezményezett személye

(*) Az(ok) az időpont(ok), amikor a támogatást (vagy annak részleteit) a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották (Amennyiben egy intézkedés több részletben és visszatérítésben valósul meg, használjon külön sorokat!).

(*) A kedvezményezett rendelkezésére bocsátott támogatás összege (bruttó támogatási egyenértékben).

Megjegyzés:

- 1.2. Ismertesse részletesen, hogyan számítják ki a visszatérítendő támogatás összege után fizetendő kamatokat!

2. A támogatás visszavételére tervezett és már foganatosított intézkedések

- 2.1. Kérjük, ismertesse részletesen, hogy milyen intézkedéseket foganatosítottak és milyen intézkedéseket terveznek a támogatás azonnali és hatékony visszavétele érdekében. Kérjük, arról is számoljon be, hogy a nemzeti jog alapján milyen alternatív intézkedések állnak rendelkezésre a visszavétel foganatosítására. Amennyiben lényeges, jelölje meg a foganatosított/tervezett intézkedések jogalapját is!

- 2.2. Mikorra valósul meg a támogatás visszavétele?

3. Visszafizetett támogatás

- 3.1. Kérjük, adja meg a kedvezményezettől visszavett támogatás összegére vonatkozó alábbi részleteket:

Időpont(ok) (*)	A visszafizetett támogatás összege	Pénznem	A kedvezményezett személye

(*) Az(ok) az időpont(ok), amikor a támogatást visszafizették.

- 3.2. Kérjük, mellékelje a fenti 3.1. pont táblázatában meghatározott támogatási összegek visszafizetését igazoló dokumentumokat.